

Delta mener

SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Samfunnssikkerhet og beredskap er et vesentlig og bredt område. Det dreier seg om nasjonens evne til å forutsi, forebygge og håndtere uønskede hendelser, fra de små og hverdagslige til de store og mer sjeldne. I tillegg kommer sikring og beredskap knyttet til infrastruktur som strøm, vann, vei, tele- og datatjenester m.m. som ved utfall vil kunne medføre store utfordringer for samfunnet.

Ivaretagelse av innbyggernes trygghet og sikkerhet er en grunnleggende samfunnsoppgave. Det er myndighetene som har det overordnede ansvaret, men en rekke aktører må bidra. I bunn og grunn må hver og en av oss må ta vår del av ansvaret.

Som samfunnsaktør og som breddeorganisasjon for ansatte i offentlig tjenesteyting, er Delta opptatt av samfunnssikkerhet og beredskap. Vi organiserer en rekke grupper som spiller en viktig rolle både når det gjelder planlegging, kontroll og ledelse, infrastruktur og kommunikasjon, og ikke minst forebygging, beredskap og utrykning.

Utfordringsbildet

Samfunnssikkerhet og beredskap er et stort og sammensatt område, med mange utfordringer. Risiko og sårbarhet endrer seg i takt med endringene i samfunnet nasjonalt og internasjonalt. Ikke minst gjør digitalisering og globalisering det nødvendig stadig å oppdatere kunnskap og vurderinger.

Mange områder og aktører er viktig for samfunnssikkerhet og beredskap. En av de største utfordringene er følgelig å få til samarbeid og koordinering for å skape helhet og sammenheng. I tillegg er det en utfordring at mange av områdene og aktørene opplever at de mangler personell, tid og utstyr for å ivareta innbyggernes behov for sikkerhet og beredskap på tilfredsstillende måte. Dette gjelder også for frivillige organisasjoner.

Flere av våre grupper erfarer at kravet om effektivitet og resultater gjør det vanskelig å få gjennomslag for å prioritere ressurser til forebygging og hverdagsberedskap. De opplever mangelfull forståelsen for å bruke ressurser på «noe som aldri skjer» og det å ha ledig personell og utstyr «i tilfelle noe skjer».

Omstilling og kompetanseutvikling er en utfordring på dette området, i likhet med i resten arbeidslivet. Ekstra utfordrende blir det når man ikke får muligheten til å utvikle og prøve ut kompetanse i reelle situasjoner, og det ikke satses nok på øvelser.

Mange som arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap opplever tøffe og belastende situasjoner på jobben. I tillegg kan man utsettes for uønsket medieoppmerksomhet og jakt på syndebukker. Dessverre synes det som om støtteapparat for den enkelte i slike situasjoner ikke er tilstrekkelig.

Delta mener at:

- Det må være en høyt prioritert oppgave for myndighetene å sørge for kontinuerlig oppdatering av kunnskaper og vurderinger av risiko og sårbarhet, og sikre at dette følges opp med riktige tiltak.
- Innsatsen for å skape helhet og sammenheng mellom de ulike områdene og aktørene må intensiveres. Dette dreier seg både om styring og koordinering ovenfra, og om ledelse og samhandling på tvers. Når store kriser inntreffer må det ikke være tvil om hvem som har det øverste ansvaret og nødvendige fullmakter til å samordne alle ressurser.
- Forståelsen for at det må benyttes ressurser til forebygging og beredskap må økes både hos befolkningen, virksomhetsledere og bevilgende myndigheter.
- Det må bevilges tilstrekkelig med ressurser til å forebygge og håndtere både små, hverdagslige og store, mer sjeldne hendelser.
- Utdanning og kompetanseutvikling innen samfunnssikkerhet og beredskap må få et løft. Øvelseskulturen må styrkes og øvelser må involvere alle aktuelle områder og aktører.
- Helse- miljø- og sikkerhetsarbeidet må tilpasses de særskilte utfordringene og belastningene som ansatte innen samfunnssikkerhet og beredskap utsettes for.
- Hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap må være styrende for hvordan offentlige kjerneoppgaver organiseres, driftes og finansieres. Ikke minst må dette vektlegges ved organisasjonsendringer.
- Myndighetene må sikre at nødvendig infrastruktur og innsatsmidler, for eksempel til transport og evakuering, kan mobiliseres ved store kriser, herunder at eierskap ikke er til hinder for dette.

Delta er den eneste partipolitisk uavhengige breddeorganisasjon for ansatte i offentlig tjenesteyting i Norge. Vi har over 80 000 medlemmer og er størst i YS. Vi organiserer mange yrkesgrupper som er viktige innen samfunnssikkerhet og beredskap, bl.a.:

- Forebygging, beredskap og utrykning, f.eks. ambulanse-, brann-, redningstjenester og Sivilforsvaret
- Planlegging, kontroll og ledelse, f.eks. offentlig forvaltning og redningssentraler
- Infrastruktur og kommunikasjon, f.eks. jernbane, energiselskaper, IKT og NRK